1841. N°. 230.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 voor drie maanden. —

ZONDAG 21 NOVEMBER.

De prijs der Advertentiën is, van 1 tot 5 regels *f* 1.00, en voor elken regel meer 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Ratificatie van gesloten verdragen.

Dezer dagen wedijveren het *Journal de la Haye* en het *Handelsblad*, elkander broederlijk ondersteunende en zich op elkander beroepende, om met de meeste woorden en de minste gronden de bevoegdheid zal betoogen eens vorsten om naar goeddunken zijne ratificatie te weigeren aan een, namens hem, gesloten verdrag.

Zonder te beweren dat een vorst steeds en in ieder geval gehouden zijn zou, te ratificeren wat zijn gemagtigde sloot, betwistteden wij onlangs de door het *Journal de la Haye* opgeworpen leer, die de ratificatie geheel afhankelijk maakte van het goeddunken des vorstelijken lastgevers. Die nieuwe leer, door het *Journal de la Haye* voorgedragen, betwistten wij geenszins op ons eigen gezag. Tegenover de *praktische diplomaten* die, naar het schijnt, het Haagsche blad schrijven, en die zelfs de doctoren des volkenregts, »*les docteurs*", van de hoogte hunner ervaring en uit het lommer hunner diplomatische lauwers zoo diep nederzien, zouden wij het niet hebben gewaagd met eigene bewering op te komen; en blozen zouden wij over onze vermetelheid, nu ook de diplomaten des *Handelsblads* zich nevens de diplomaten van het *Journal de la Haye* scharen. Het stelsel der *Arnhemsche Courant*, zegt het *Handelsblad*, berust alleen op de autoriteit van sommige schrijvers over het volkenregt, waartegen men met even veel grond andere beroemde schrijvers zou kunnen aanvoeren, die een tegengesteld systeem verdedigen, terwijl de argumenten van het Fransche dagblad der residentie integendeel gegrond zijn op het praktische volkenregt, zoo bij ons als elders in Europa. De *sommige schrijvers*, door ons aangehaald, zijn de schrijvers die steeds in de diplomatie aangehaald worden, wier gezag in het volkenregt gevestigd is. DE GROOT, BIJNKERSHOEK, WICQUEFORT, PUFFENDORF, VATTEL, DE MARTENS, niet alleen *schrijvers* over het volkenregt, »docteurs," maar meerendeels staatsmannen en diplomaten tevens. Wie zijn de schrijvers van het *Journal* en van het *Handelsblad*, om hunne praktische diplomatie tegenover die van beroemde staatsmannen als DE GROOT, BIJNKERSHOEK, enz. te stellen? En de schrijvers die wij aanhaalden, wat doen zij anders dan beroepen op de *praktijk* des volkenregts? Het is geen ideaal of wijsgeerig volkenregt, hetgeen die schrijvers behandelen, — het is het algemeen erkend regt, op gebruik en gewoonte zoo wel als op billijkheid en noodwendigheid gegrond.

Het *Journal de la Haye*, zegt men, grondt zich op het praktische volkenregt, zoo bij ons als elders in Europa. Maar dan moest men door *voorbeelden* aantoonen dat het *zoo bij ons als elders in Europa* gebruikelijk is, gesloten traktaten niet te ratificeren. Welnu echter brengt het *Journal* geen enkel voorbeeld bij van een traktaat, door een Nederlandsch gemagtigde gesloten, en waaraan de ratificatie geweigerd werd.

De niet-ratificatie, in het Nederlandsche *praktische* volkenregt, schijnt dus slechts in de verbeelding van den schrijver des *Journals*, — wij weten niet of hij ook als schrijver over volkenregt bekend is, — te bestaan.

Uit de vreemde praktijk des volkenregts haalt hij tot staving der bewering, dat een vorst naar goeddunken zijne ratificatie mag weigeren, het voorbeeld aan der *voorwaardelijke* ratificatie, door Oostenrijk en Rusland aan het traktaat der 24 artikelen gegeven. Van zulke praktische diplomaten, als de schrijvers van het *Journal de la Haye* en het *Handelsblad*, had men misschien *meer* en passender voorbeelden mogen verwachten. Want hoe verschillend is het geval opzigtens dit eenige bijgebragte voorbeeld, en de onderhandeling tusschen Luxemburg en het tolverbond. In het laatste geval *onderhandelden* twee partijen, over een bepaald verdrag, en waaromtrent zeer stellige voorschriften aan den onderhandelaar konden worden gegeven. Bij de Londensche conferencie daartegen werd op eene zeer exceptionele wijze onderhandeld; niet *met* eenen staat, maar *over* eenen staat; over een' onafhankelijken staat; bepaalde voorschriften waren hier uiterst moeijelijk aan de onderhandelaars te geven; men moest zich onderling verstaan; men moest pogen iets gemeenschappelijks daar te stellen; iets 't welk men met eenige billijkheid aan Nederland opleggen kon. Zoo ooit, dan hing hier veel van de omstandigheden des oogenbliks af. Zoo ooit, dan moesten hier de souvereinen zich de ratificatie ruimschoots voorbehouden. Dat dus een hunner de conventie, ten gunste van Nederland, slechts voorwaardelijk ratificeerde, kon met geen regt euvel worden genomen door de anderen, die daardoor volstrekt niet werden verkort in de bevoegdheid welke het traktaat hun gaf.

Daarbij, wat was de geheele onderhandeling *over Nederland* te Londen? Kan men die beoordeelen op het veld des volkenregts? Erkent het volkenregt eene jurisdictie van eene meerderheid van staten over eenen onafhankelijken staat? Behoorden Nederlandsche bladen zich te beroepen op het gebeurde bij eene onderhandeling, waarbij de Nederlandsche volksregten uit het oog waren verloren? Behoorden Nederlandsche bladen iets, bij die onderhandeling, tusschen de beschikkers over Nederland geschied, als antecedenten van volkenregt aan te halen? —

Had men niet beter gedaan met die *andere beroemde schrijvers* aan te voeren, wier gezag men zeide te kunnen overstellen tegen over dat dergenen welke wij hadden ingeroepen? Waarom noemde het *Journal* die andere beroemde schrijvers niet? het *Journal* zal ze toch wel kennen? Bij zijne praktische ervaring in de diplomatie zal het daartoe ook wel genoegzame bekendheid met de werken der schrijvers paren?

Eenig ander gezag toch dan dat van den praktischen diplomaat, wiens onbekende lauweren wij overigens allezins eerbiedigen, schijnt des te meer gewenscht, omdat het laatste werk, over het Europische volkenregt in het licht gegeven, door eenen wezenlijken en bekenden diplomaat, den heer HENRY WHEATON, den Noord-Amerikaanschen gezant te Berlijn, onze meening ondersteunt.

In het bedoelde werk: *Histoire des progrès du droit des Gens en Europe depuis la paix de Westphalie jusqu' au congrès de Vienne;* Leipzig 1841; spreekt de heer WHEATON (pag. 192) over *la validité des actes d'un ministre qui a violé ses instructions*. Hij haalt daar, even als wij deden, het gevoelen van BYNKERSHOEK aan. BYNKERSHOEK, zegt hij, »*traite d'une question d'une grande importance; — il pose cette question, savoir: si le souverain est lié par les actes que son ministre aurait faits contrairement à ses instructions secrètes. — Il cite les opinions de* GENTILI *et de* GROTIUS, *qui prétendent que si le ministre n'a pas excédé l'autorité accordée pas sa lettre de créance, le souverain ne peut refuser sa ratification, quoique le ministre ait pu s'écarter de ses instructions secrètes.* BYNKERSHOEK *admet, que si ses lettres de créance sont spéciales et indiquent les conditions particulières de l'autorité dont il est investi, le souverain doit ratifier tout ce qui est conclu dans les limites de cette autorité.*" De heer WHEATON bestrijdt dit gevoelen geenszins, merkt niet eens aan dat het bestreden wordt, en schijnt er gevolgelijk ten volle zijn zegel aan te hechten.

Tegen de morele verpligting tot ratificatie heeft men aangevoerd, dat de vorst, ontwarende dat he gesloten verdrag min gunstig zijn zou voor deszelfs onderdanen, hierdoor genoegzaam zou worden geregtigd om zijne ratificatie te weigeren. Wij antwoorden: waarom zou, *uit dit oogpunt beschouwd*, een gesloten verdrag minder verbindend zijn dan een geratificeerd verdrag? Als de vorst zijnen gezant magtigt om een traktaat te sluiten, waarom zou dan het traktaat niet reeds verbindend worden door de sluiting? Indien de vorst een geratificeerd verdrag niet meer intrekken mag, op grond dat het hem min gunstig voor zijne onderdanen schijnt, waarom zou hij het dan wel op dien grond nietig moge verklaren, wanneer zijn gemagtigde het op zijn last gesloten heeft?

Alvorens een traktaat te doen sluiten, behoort eene regering zich te doen inlichten; daartoe kan zij den noodigen tijd nemen. Maar wanneer het eenmaal gesloten is, en de ratificatie nog slechts wordt gevorderd ter verzekering dat de gelastigde zijne volmagt niet te buiten ging, dan zou het met alle begrip van onderhandeling strijden, wanneer men den vorst volkomen vrij beschouwde, om hetgeen namens hem onderhandeld werd al dan niet te ratificeren.

Ook heeft de groothertog van Luxemburg — gelijk wij van goeder hand vernamen — de zaak geenszins zoo beschouwd. Ter eere der loyauteit van den koning-groothertog moet worden erkend, dat hij zich eigenlijk door het gebeurde gebonden achtte. Toen, na den afloop der onderhandelingen een aanmerkelijk getal zijner Luxemburgsche onderdanen tegen het traktaat opkwam en hem verzocht het niet te ratificeren, heeft de koning-groothertog deswege aan den koning van Pruissen geschreven en denzelven gevraagd of eene niet-ratificatie hem mishagen zou. De eigenhandige brief daarop door den koning van Pruissen ten antwoord gezonden, en waarin Z. M. de al dan niet-ratificatie geheel aan de keuze des konings-groothertogs scheen over te laten, heeft

denzelven eerst de ratificatie doen verschuiven, ten einde dezelve eventuëel, bij nader onderzoek der aangelegenheid, aan het traktaat te onthouden. En deze omstandigheid verandert, onzes achtens, de zaak aanmerkelijk; dit neemt het krenkende der niet-ratificatie weg.

Buitenlandsche berigten.

ZWITSERLAND.

Van den Bovenrijn, 15 nov. Meer en meer verwikkelen zich de binnenlandsche aangelegenheden in Zwitserland; met iederen dag gaat dit land eene groote crisis tegemoet, die buiten twijfel voor het gansche bondgenootschap beslissend zal wezen. In de daadzaak, dat, sedert de bewegingen des jaars 1830, van welken tijd verscheidene kantons met ophef hunne politische geboorte en het begin van »echte volks-souvereiniteit" dagteekenen, zoowel de binnen- als buitenlandsche betrekkingen van Zwitserland het karakter van eerlijke soliditeit en beraden voorzigtigheid bijna geheel verloren hebben, — in deze daadzaak ligt eene groote les der nieuwere geschiedenis, die nooit en nergens opmerkzame toehoorders behoorde te missen. Het in dat jaar gestorte stelsel, voor eenigen, wel is waar, drukkend, terwijl het veel anderen bevoorregte, heerschte ten minste met eene bepaalde politische gedachte, en wist zich in overeenstemming te behouden met de grondstellingen van het staats- en volkenregt. De nieuwe bewindsmannen, daarentegen, in stede van onder het volk de kiemen van ware verstandige vrijheid te planten, strooiden onder hetzelve de tweedragt van onzinnige begrippen, en wakkerden blindelings deszelfs gistende hartstogten aan, zonder hun een ander doel dan eene algemeene politische en burgerlijke demoralisatie te kunnen doen bereiken. Geen volk van gelijke beschaving levert onder even gunstige omstandigheden een zoo droevig schouwspel van zedelijke en politische verdooling als het Zwitsersche volk. Uit de staatkunde van den landdag zoowel als uit die der kantons is alle stelselmatig bestuur en echte vaderlandsliefde geweken. Onder het volk tieren de door politisch en godsdienstig onverstand losgelaten hartstogten tegen elkander in, en geen vaste hand en zin biedt zich aan om dezelve te breidelen. Waar een volk in stede van met redenen met stokslagen discuteert, en elke partij met waanzinnig geschreeuw eene galg voor de andere opregt, daar is eene beslissende crisis op handen, welke het of volkomen ontbinding of nieuw leven, onder den energischen vorm van dictatorische staatskracht aanbrengt. *(Köln Zeit.)*

DUITSCHLAND.

Kassel, 12 nov. Eene militaire commissie, bestaande uit hoofdofficieren van het koningrijk Sakse, het groothertogdom Luxemburg en het hertogdom Hessen, dat is, uit de Duitsche bondstaten, die gezamelijk met Keurhessen de contingenten leveren voor de 9de afdeeling des bondslegers, houdt zich thans hier bezig met het beramen en invoeren van gelijkvormigheid in wapening en andere militaire inrigtingen, betrekkelijk de contingenten der genoemde staten. *(Mainz. Z.)*

FRANKRIJK.

Parijs, 17 nov. Eindelijk heeft men, bij telegrafische depêche, eenig berigt van de divisie ontvangen, die den 13den september van Oran vertrokken was. Zij is den 5den november te Mostaganem teruggekeerd, na verscheiden gelukkige gevechten geleverd, het fort Saïda vernield en met zes stammen der woestijn verbonden gesloten te hebben.

— De hoop, dat te Madrid geen burgerbloed meer geplengd zou worden is verijdeld. Don *Jose Gobernado* en don *Manuel Boria*, beide luitenants bij het regiment van de lijfwacht der koningin, hebben den 9den dezer hun doodvonnis aldaar ondergaan, en daarbij eene indrukwekkende onverschrokkenheid aan den dag gelegd. Gelijk lot moest twee dagen later den luitenant-kolonel bij hetzelfde regiment, don *D. Fulgosio*, treffen.

— Door de provinciale deputatie van Cadix is een verzoekschrift bij den regent ingediend, strekkende om hem van de Engelsche regering te doen verzoeken dat aan den generaal *Narvaez*, den baron *de Solar*, en verscheiden andere aanhangers van *Maria Christina*, het verblijf te Gibraltar, werwaarts zij gevlugt zijn, ontzegd moge worden.

— Gisteren was het hof der pairs vergaderd, om het einde van het rapport van den graaf *de Bastard* in de zaak van *Quenisset* te hooren. Na die lezing werden de heeren *Hébert*, procureur-generaal, en *Boucly*, advocaat-generaal, binnengeleid en eerstgenoemde sprak zijn requisitoir uit. Ten 5 ure werd de zitting opgeheven en heden ten twaalf ure is het hof begonnen te beraadslagen over de punten van beschuldiging, betreffende elk der zeventien in het rapport begrepen personen.

In het rapport heeft de heer *de Bastard* ontwikkeld zijne denkbeelden nopens de compliciteit der medebeschuldigden van *Quenisset*, en in hoeverre geloof mogt gehecht worden aan de verklaringen van dezen ten aanzien zijner medepligtigen. De commissarissen hadden, zegt hij, ondanks hunne overtuiging, moeten ontwaren dat zij geenen naam, geen materieël indice gevonden hadden, die hen op den weg eener geregtelijke compliciteit bragt, toen hun in handen kwam een brief, geschreven door den medebeschuldigde *Lannois*, bijgenaamd *Chasseur*, dat is door iemand, die, volgens de verklaring van *Quenisset*, in de maand augustus tot revolutionnairen agent van het genootschap der *Travailleurs Égalitaires* was benoemd, en welke brief gerigt was aan den heer *Dupoty*, hoofdredacteur van het *Journal du Peuple*. Deze brief luidt aldus:

»Waarde burger, ik haast mij u te melden, dat de verrader *Papart* ons allen verkocht heeft om de aanslagen der justitie te ontkomen. Ik verzoek u dus, burger, onze verdediging zooveel mogelijk op u te nemen, gelijk ook van den *National*. Dit monster heeft voor den regter ter instructie in mijne tegenwoordigheid staande gehouden, dat hij in mijne kamer is geweest; deze omstandigheid kan ik mij niet herinneren. Sedert onze arrestatie zitten wij nog steeds buiten toegang. Vaarwel, waarde burger, ik druk u allen de hand, in afwachting eener betere toekomst. — De tijd ontbreekt mij. *P. Lannois dit Chasseur.*"

Ten gevolge van dezen brief heeft men den heer *Dupoty* terstond in hechtenis genomen, den man, wiens dagblad dagelijks gelezen werd in het wijnhuis van *Colombier*, alwaar zich *Qeunisset* en zijne medebeschuldigden gewapend hebben; den man, die reeds vroeger onderscheidene revolutionnaire dagbladen geschreven, volks-banketten gepresideerd en als auteur een levendig deel aan alle onlusten genomen heeft, hoewel hij gewoonlijk dan ook de grenzen eener straffelooze ophitsing niet is te buiten gegaan. Thans staat hij aan het hoofd van een dagblad, welks strekking voornamelijk schijnt te zijn om het volk te doen gelooven, dat er een open oorlog tusschen zijne belangen en al de daden en sterking der regering bestaat. Er is eene huiszoeking bij hem bewerkstelligd, doch bij die gelegenheid zijn geene papieren gevonden, waaruit kan blijken dat de heer *Dupoty* anders dan door het prediken zijner verderfelijke leer met het komplot in aanraking staat. Ook eene confrontatie van dien beschuldigde met den briefschrijver heeft tot niets geleid. Beiden verklaarden elkander naauwelijks van aanzien te kennen, en de briefschrijver verzekerde, dat hij zich bij zijn verzoek om verdediging minder aan den persoon des redacteurs dan aan het dagblad had gewend.

»Zoodanig is (dus eindigt de heer *de Bastard* zijn rapport) de getrouwe uiteenzetting der procedure in dit gewigtige incident. Zijn daarin termen te vinden, toereikende om tegen den hoofdredacteur van het *Journal du Peuple* eene praesumtie van medepligtigheid te doen ontstaan? Hoedanig ook het gevoelen zij, hetwelk uwe hooge en onpartijdige wijsheid ten deze omhelze, zult gij zeer zeker met ons erkennen, dat men geene reden heeft om zich te verwonderen wanneer de werklieden, die zich naast *Quenisset* geplaatst hebben, om *weg met ..., weg met ...* te schreeuwen, om verdediging komen vragen bij het dagblad, hetwelk nog daags vóór den aanslag dat geschreeuw vergoelijkte, en welks gedienstige ijver zelfs met eene verdediging in zijne artikelen van 14 en 16 september niet gewacht heeft tot dat die verdediging uit naam van de medepligtigen aan dien aanval zoude zijn gevraagd."

— Men wil weten, dat de nieuwe ambassadeur van Engeland, nog naauwelijks hier gevestigd, den heer *Guizot* eene nota heeft doen toekomen, strekkende om opheldering te verlangen betrekkelijk de bewegingen onzer troepen aan de noordelijke grenzen. *(Zie, met betrekking tot deze zaak, ook het artikel Brussel.)* Overigens zegt men dat lord *Cowley*, bij zijn eerste plegtig gehoor, zich in bewoordingen van hoogen lof en bewondering voor onzen koning heeft uitgedrukt.

BELGIE.

Brussel, 18 nov. De zamentrekking van Fransche troepen aan onze grenzen heeft gisteren aanleiding gegeven tot eene korte woordenwisseling in onze kamer; de heer *Sigart*, namelijk, deed den minister van buitenlandsche zaken de volgende vraag:

»Mijne heeren, ik zou wenschen den heer minister van buitenlandsche zaken eenige ophelderingen te vragen, betrekkelijk een in omloop zijnde gerucht van troepen-verzamelingen aan onze grenzen. Die bijeenbreng[...] van troepen heeft geene bekende beweegreden. Ik v[...] zoek dus den heer minister van buitenlandsche zak[en] wel eenige inlichting daaromtrent te willen mededee[len]."

»*De minister van buitenlandsche zaken:* [...] regering heeft, even als het publiek, de tijding [...] gebeurde troepen-beweging aan onze grenzen ontvang[en]. Zij heeft er verbaasd over moeten staan, want niet[s] het land scheen grond tot zulk eene demonstratie [te] geven. Weldra zal zij weten aan welke beduchtheid men dezelve moet toeschrijven; overigens hebben [wij] reden om te denken, dat die maatregel zonder gevolg zal blijven."

Ons blad *l'Emancipation* spreekt ook van [...] zamentrekking van Pruisische troepen aan onze gren[zen].

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 19 nov. Bij het hooge bestuur [is] bepaald geworden, dat de leeraren der verschillen[de] godsdienstige gezindheden zullen worden uitgenoodigd om de godsdienstige viering van 's konings verjaardag, invallende op den 6den december jaarlijks te doen plaats hebben op den eerstvolgenden zondag na dien d[ag], zullende alzoo dit jaar de godsdienstige viering van [dien] heugelijken dag op zondag den 12den december aanstaan[de] gehouden worden.

— Z. M. heeft den schrijver en victualie-meester [der] tweede klasse, *J. Tersteeg*, voorloopig belast met [de] waarneming der functiën van pakhuismeester van le[vens]middelen en kleeding der marine te Amsterdam.

— Tot ontvanger der directe belastingen en accijn[sen] te Oude en Nieuwe Niedorp en Venhuizen (Noord-Holland) is benoemd, *J. H. F. Joost*, tweede luitenant op non-activiteit, wonende te Gouda.

— Z. M. heeft den gepensioneerden kapitein van [de] Oostindische infanterie, *J. J. Wolf*, te Gouda, verg[und] het dragen der uniform van het wapen der infan[terie] in Oostindië.

— Men verneemt, dat op den 9den december [voor] den Hoogen Raad zal worden bepleit de zaak d[er er]genamen van den generaal *Theobald Metzger* [...] *Weibnum*, tegen den staat der Nederlanden."

— De zaak van den beschuldigde *Adrian*, welke[r be]handeling op donderdag, 18 dezer, voor het provin[ciaal] geregtshof van Holland zal aanvangen, verwekt algem[eene] belangstelling en nieuwsgierigheid. De beschuldiging [van] bedriegelijke bankbreuk en medepligtigheid daaraan [zal] worden volgehouden door den advocaat-generaal *Grappe Dominicus*. De eerste beschuldigde, *Adr[ian]*, zal bijgestaan worden door mr. *W. de Brauw*; [de] tweede beschuldigde, *Stam*, heeft mr. *L. Metman* [tot] zijnen verdediger gekozen. De eerste bevindt zich [in] hechtenis, de tweede is op vrije voeten.

Als eene vreemde bijzonderheid dezer zaak kun[nen] wij mededeelen, dat de eerste beschuldigde zich tot [zijne] ontlasting onder anderen beroept op het getuigenis [van] den koning. Zeker is het, dat hij aan den procu[reur-]generaal heeft doen aanzeggen, in den wettigen v[orm], dat hij van zijne zijde als getuige Z. M. *zal* [...] *dagvaarden*. In hoe verre aan dat voornemen [zal] worden gevolg gegeven, kunnen wij niet met zeker[heid] zeggen. Dat hangt af, zegt men, van het antwo[ord] dat hij bekomen zal op een door hem ingediend [ver]zoekschrift. Het is echter niet waarschijnlijk, d[at Z.] M. als getuige op de teregtzitting zal verschijnen; [doch] in ieder geval is het te voorzien, dat deze omstandig[heden] aanleiding zullen geven tot een niet onbelangrijk en misschien vrij zonderling incident. Wij zullen [onze] lezers *au courant* houden in deze zaak, waarvan [wij] een uitvoerig verslag denken te geven.

(Weekbl. v. 't [...])

— Uit Vlissingen wordt gemeld, dat de kap[itein-]luitenant *van Franck* tot directeur van 's rijks [...] machinerie is benoemd, en de luitenant ter ze[e 1ste] klasse, *Baars*, in zijne plaats tot kommandant [van] Zr. Ms. stoomboot *Etna* is aangesteld; alsmede [dat] het etat-major van Zr. Ms. brik *de Arend*, [be]voor de Oost, volgenderwijze is zamengesteld: kom[man]dant luitenant ter zee 1ste klasse *'t Hooft*, 1ste o[fficier] luitenant ter zee *Pieterse*, de luitenants ter [zee van] *der Capelle* en *Gobius*, schrijver en victualie[meester] *Bourje*. Voorts verneemt men, dat de kapitein-lu[itenant] ter zee *Jolly* als 1ste officier op Zr. Ms. f[regat] *Sambre* is benoemd, in de plaats van den [...] luitenant ter zee *Songhen*, aan wien het bevel [over de] in dienst gestelde corvet *Castor* is opgedragen.

— De Javasche Couranten tot den 17 juli [...] behelzen, onder anderen, eene resolutie van [den] president, waarnemenden gouverneur-generaal [...]

Indië, van den 30 junij, waarin, ingevolge de voorbehouding bij § *d* der publicatie van 23 augustus 1832 (*Staatsblad* n°. 37), bepaald wordt, dat zal worden ingetrokken de som van ƒ25000, bepaald bij ... van 16 april 1833, n° 1 (*Staatsblad* n°. 18), ... uitgiften van koper bankpapier van ƒ1; dat de ... ƒ150,000, bij besluit van 19 junij 1839, n°. ... (*Staatsblad* n°. 24), bepaald voor de serie litt. F ... biljetten van ƒ500, zal worden verminderd ... bedrag van ƒ50,000, en dat mitsdien zullen ... ingetrokken 100 stuks biljetten van die serie; ... daartegen zal worden vermeerderd de serie van koper bankpapier litt. A van ƒ5, met 5000 stuks ..., en de serie litt. B van ƒ10, insgelijks met ... stuks, ƒ50,000.

... gemelden vice-president zijn benoemd:

... resident van Banda, *J. L. B. Engelhardt;* tot ... end resident van Palembang, de luitenant-... der infanterie, jhr. *A. H. W. de Kock;* tot ... den raad van justitie te Padang, *D. J. Gaerthé*, ... vervanging van den kapitein der artillerie *S. A. G.* ..., aan wien, uit hoofde van verplaatsing naar ..., eervol ontslag als lid in genoemden raad ... verleend; tot predikant van de eerste klasse te Am-... *H. H. Schiff;* tot directeur van het civiel ... weduwen- en weezenfonds, *F. C. Engelbrecht*, ter vervanging van *J. du Puy*, aan wien, op zijn daartoe ... aan verzoek, eervol ontslag is verleend: tot president ... wees- en boedelkamer te Samarang, *P. Verwoert;* ... secretaris bij het collegie van boedelmeesteren te ..., *H. J. van der Plas;* tot hoofd-commies bij ... bureau van den haven- en equipage-meester te ... baya *R. B. de Bruin*, en tot derde commiezen op ... residentie-kantoor te Banca, *J. G. Dekker* en *J. ... hoef*, de drie laatsten onlangs van verlof uit ... land teruggekomen.

... eervol ontslagen, de eerste commiezen bij de algemeene ... kamer, *J. P. B. van Hengst* en *H. L. Roden*-..., en de derde commiezen op het residentie-kantoor ..., *F. J. Villeneuve* en *J. M. Jonkens*, met ..., dat laastgenoemde voorloopig zal blijven toe-... aan de commissie ter vereeniging van Palembang-... koelen.

... verzoek eervol uit 's lands dienst ontslagen, de ... pakhuismeester te Tjilatjap, *A. R. Lopens*.

... *warden*, 16 *nov.* Heden heeft ons provinciaal ... hof uitspraak gedaan in de zaak van den heer ... denzelven, als schrijver van het stukje *Iets*, ... jaren gevangenis veroordeeld.

Mengelwerk.

Britsche wetgeving op scheepvaart en handel.

... invloed, dien de Britsche scheepvaart- en handels-... op de grootheid, de magt en den rijkdom van ... land hadden, alsmede de terugwerking derzelve op ... industriële en commerciële betrekkingen der overige ... sche landen, zijn op verschillende tijden en in-... heid onlangs ter gelegenheid van onderscheidene ... gen tusschen Engeland en andere mogendheden ... onderwerp van levendige discussie geweest. Intusschen ... hierbij eensdeels vaak slechts de bijzondere betrek-... van Engeland tot de eene of andere bepaalde mo-... heid onder het oog gehouden, anderdeels ook wel ... rlstogt het ware gezigtspunt miskend, uit valsche ... stelling valsche gevolgtrekking afgeleid, en gewoon-... meer beweerd dan bewezen kon worden.

... onderwerp echter is belangrijk genoeg, om, aan de ... dwingen van wederkeerige nationale ijverzucht en te-... dige particuliere belangen onttrokken, aan bedaarde ... ing en onbevooroordeeld onderzoek onderworpen ... den. Het is niet meer dan billijk, *Engelands eigen-... lijke betrekkingen*, gelijk zij zich in den loop ... laatste eeuwen hebben ontwikkeld, meer onder het ... houden dan tot nog toe geschied is; — het ver-... worden onderzocht hoe en waardoor Engeland ... word werd om het thans zoo gegispte stelsel zijner ... op scheepvaart en handel te omhelzen; — of ..., toen zij het omhelsde, willekeurig den na-... loop van zaken verwrong, dan of zij niet ... slechts de natuurlijke ontwikkeling der natie ... — door welke omstandigheden en gebeurtenissen ... de doorzetting van haar stelsel begunstigd werd; — ... omstandigheden nog bestaan; — of het stelsel ... schijnt te kunnen worden behouden, en ... ontwikkeling men bij bedaarde beschouwing van het verleden en den tegenwoordigen tijd, verwachten mag.

Beschouwen wij vooreerst de omstandigheden, die Engeland begunstigden in de bemagtiging van de heerschappij der zee en van den wereldhandel.

In het begin der 17de eeuw — zegt CHARLES DUPIN — bezat Engeland ten naauwernood straatwegen; het had geen kanalen. Maar de zeeën boden kanalen en wegen aan, onbegrensd gelijk Engelands hoop en begeerte. In de havens van Grootbritanje had de kunst nog niets gedaan ter vermeerdering van de geschenken der natuur; en toch had reeds ELIZABETH door de overwinnaars der Spaansche *armada* de geheele wereld laten onderzoeken; onder hare leiding was reeds de Oostindische compagnie gegrond en de compagnie der noord-zeeën, bestemd tot ontdekking en erlanging van nog onbekende handelstakken.

Zoo was door het roemrijk bestuur der koningin ELIZABETH alles *voorbereid* om Engeland een beslissend aandeel aan de wereldzaken te geven. Het kon niet missen, of bij de eerste gunstige gelegenheid moesten de voor scheepvaart en handel zoo onvergelijkelijke ligging van Grootbritanje, zijne ongelooflijke bronnen zich doen gelden.

In het centrum der kustlanden van het westelijk Europa gelegen, en naar alle zijde met rivieren en kanalen doorsneden, was Engeland, meer dan eenig ander land, door de natuur in betrekking gebragt met de landen van het noorden en oosten zoowel als met die van het westen en zuiden; was aan hetzelve, door de natuur, allerwege eene onmetelijke markt geopend. Het was, geheel omringd door den Oceaan, gedwongen zijn vertier over zee te zoeken; het moest dus al zijne kracht en bedrijvigheid op de scheepvaart concentreren.

Zoo lang de Middellandsche zee de zetel van den wereldhandel was, en uit Venetië en Genua grootendeels over land de Levantische waren naar het noorden werden gebragt, zoo lang kon Grootbritanje niet behoorlijk partij trekken van zijne onvergelijkelijke ligging. Maar toen door de ontdekking der nieuwe wereld en de uitvinding van eenen regtstreekschen zeeweg naar de landen van het rijke Azië, de staten van middel-Europa aan den Atlantischen oceaan gelegen, een natuurlijk overwigt in dat wereldverkeer hadden gekregen, toen moest de Europische handel eene geheele wisseling ondergaan. De landen van het noordwesten traden op den voorgrond, en er moest onder de zelven poging en worsteling ontstaan om elkander te overvleugelen.

De Nederlanden en Engeland waren het vooral, die, in de 17de eeuw, nopens handelsbelangen naijverig zijn moesten, tusschen welke de weegschaal lang weifelend hing.

De binnenlandsche onlusten, welke bijna alle landen van Europa in de eerste helft der 17de eeuw schokten, en welke ook aan Engeland, kort na ELIZABETH's tijden, onder de STUARTS, zoo veelvuldige en groote rampen bereidden, stelden eenigermate de crisis daar. De Britsche nationale geest, sterk aangezet door deze binnenlandsche kampen en door den zege, welken de volkspartij op eene gehate regering verwierf, rigtte dra zijne gansche kracht en bedrijvigheid naar buiten. Om magt en overwigt te erlangen was rijkdom noodig; als grondslag van den laatsten beschouwde men den buitenlandschen handel, waardoor de Nederlanden zulke ontzaggelijke kapitalen hadden verworven; beschouwde men wijders de emancipatie van den tusschenhandel van andere natiën, en, zoo mogelijk, de verzekering van denzelven aan Engeland. Om echter in het bezit van eenen uitgestrekten handel te geraken, miste men nog de noodige schepen. Voor alle dingen moest dus eene achtingwekkende Britsche marine worden geschapen. Daar andere natiën in dit opzigt Engeland ver vooruit waren, zoo kon dit doel niet zonder geweldige maatregelen, ja zelfs niet zonder staatshuishoudelijke en financiële belangen van Engeland voor het oogenblik eenig gevaar te doen loopen, worden bereikt.

Zoo, en met zoodanig doel ontstond de Acte van Navigatie des jaars 1651.

Dergelijke wetsbepalingen waren trouwens reeds in vroeger jaren genomen, — onder de regering van HENDRIK II, HENDRIK VII en ELIZABETH. Maar toen ontbrak het nog aan de noodige kracht om haar nadruk bij te zetten. Thans was de natie genoegzaam versterkt, om eene zoo heroïsche procedure met uitzigt op goed gevolg te kunnen voeren.

Gaat men opmerkzaam en onbevooroordeeld den loop der Engelsche geschiedenis na, zoo ontwaart men dra dat het volstrekt valsch is de Acte van Navigatie bloot uit een *staatshuishoudkundig* oogpunt te beschouwen, haar te beoordeelen als een maatregel voor alle toekomst berekend. Het *politische karakter* derzelve is veeleer hare overwigtige eigenaardigheid; het doel, hetwelk er door bereikt moest worden, was door bepaalde tijdsomstandigheden aangegeven.

Uit dit oogpunt wordt de Acte van Navigatie ook beoordeeld door ADAM SMITH, ofschoon anders maar al te zeer geneigd om alle regeringsmaatregelen uit het staatshuishoudelijk gezigtspunt te beschouwen. »Toen de Acte van Navigatie gegeven werd" — zegt hij — »verkeerden Engeland en Holland, wel is waar, niet in verklaarden oorlog met elkander, — maar een vijandige haat scheidde de beide natiën. Deze begon onder de regering van het lange parlement, hetwelk den grondslag tot die acte legde, en gaf zich lucht in de oorlogen, welke onder de regering van den protector en KAREL II werden gevoerd. Het is dus wel mogelijk, dat eenige bepalingen dier beroemde acte haren oorsprong te danken hebben aan den nationalen haat. Zij zijn echter zoo wijs, als waren zij alle door de berekendste staatkunde uitgedacht. Nationale ijverzucht doelde toen ten tijde naar hetzelfde wat de politiek zou hebben aanbevolen, *de verzwakking van Hollands zeemagt*, de eenige magt die Engelands zekerheid bedreigen kon. *De Acte van Navigatie is den buitenlandschen handel en der vermeerdering van welvaart, die daaruit ontstaat, niet gunstig.* Het ware belang eens volks, in zijne handelsbetrekking met andere natiën, gelijkt dat eens koopmans ten opzigte der verschillende personen met welke hij in handelsbetrekkingen staat, namelijk: zoo goedkoop mogelijk te koopen, en zoo duur mogelijk te verkoopen. Doch de Acte van Navigatie, door het getal der verkoopers te verminderen, moest noodwendig ook het getal der koopers beperken, en zoo komen wij in het geval niet alleen van onze vreemde waren duurder te koopen; maar ook onze eigene goedkooper te moeten afgeven, dan bij volkomen vrijheid van handel geschied zou zijn. Daar de veiligheid eens lands intusschen van oneindig grooter gewigt is dan rijkdom, zoo mag de Acte van Navigatie misschien de wijste bepaling van Engeland worden genoemd."

Dienvolgens is CROMWELL's Acte van Navigatie, van 9 october 1651, wezenlijk als een maatregel van politische noodwendigheid te beschouwen; hetgeen vooral daaruit duidelijk blijkt, dat na de restauratie, de regering van KAREL II, in de tien jaren later gegevene acte, die gewoonlijk met den naam van *Charta maritima* bestempeld wordt, hare beginsels getrouw bleef, ofschoon ook eenige bepalingen gewijzigd werden.

Volgens die beginsels zonden aan de Britsche kustvaart en visscherij, aan den handel van Engeland met de Europische en niet-Europische staten, alsmede aan den handel met de Britsche koloniën, bepaalde regelen, eene streng voorgeschreven inrigting gegeven worden.

(*Vervolg en slot hierna.*)

Het Varken.

(*Ingezonden.*)

In de geheele schepping bestaat welligt geen dier, waaraan minder regt en meer onregt gedaan wordt door den mensch, dan het varken. Terwijl het begaafd is met iedere eigenschap om zich zelf te helpen, ja, om zich te hoeden tegen den naderenden storm, dien geen schepsel beter kan voorspellen dan het varken, — begint men in vele streken met een ijzeren ring door zijn neusbeen te halen, en na het alzoo barbaarsch te hebben beroofd van het vermogen om zijn voedsel te zoeken en te onderscheiden, veroordeelt men hem gewoonlijk voor levenslang tot eenzame opsluiting in een kot.

Wanneer het dier nog in het bezit zijner vermogens is, let dan slechts op, hoe het met een knor of snork opspringt als gij het nadert, en zie wat fijn begrip er in zijn helder, klein oog ligt; maar bij varkens, even als bij menschen, is ledigheid de bron van alle kwaad. Het arme dier, gevoelende dat het volstrekt niets te doen heeft, geene verlustiging kennende, niets te zien hebbende dan den emmer die hem voedt, — begroet natuurlijk zeer gretig, of, volgens de algemeene beschuldiging, zeer gulzig deszelfs komst. Geene bezigheid noch afleiding hebbende, niets om zijn brein te oefenen, — besteedt hij al zijne vermogens aan de digestie van eene overlading van voedsel. Ter bevordering hiervan helpt de natuur hem met slaap, die, zijne betere eigenschappen onderdrukkende, zijne maag toelaat om de heerschende magt van zijn wezen te worden — een tiran die niemands tegenwoordigheid verdragen kan.

Het arme varken, dus behandeld, overeet zich, — slaapt — eet nogmaals — slaapt — ontwaakt met

schrik — gilt — worstelt tegen den dood — gilt flaauwer en flaauwer — draait het wit zijner kleine oogen om — en . . . sterft!

Uit afschuw van dit tafereel waarschijnlijk, weet ik niets dat wij weerbarstiger is dan een' log man te zien die zijn eigen huisselijk gemest varken eet.

Er is iets zoo gruwelijks gelijkend tusschen het leven van het menschelijk wezen en dat van zijn slagtoffer — hunne begrippen omtrent alle onderwerpen zijn zoo onnatuurlijk bekrompen — er is eene zoo droevige overeenkomst tusschen het vrije verblijf in het dorp en de opsluiting in het kot — tusschen de slagen der eetklok en het gerammel van den emmer — tusschen het snuiken in een armstoel en het knorren in versch stroo— dat, als ik het » voorkomen des varkens" in den schotel vergelijk bij dat van zijn' heer en meester, die er voor zit op de elboogen geleund, ik erkennen moet, immer doordrongen te zijn geweest van de hardheid, dat de een den ander gedood heeft — kortom, er is eene soort van *Tu quoque* BRUTE! zedeles in het tafereel, die mij allertreurigst aandoet.

Burgerlijke Stand.

TE ARNHEM:

Van 14 tot en met 19 november.

Gehuwd: J. Knelissen met H. Inklaar.

Bevallen: H. van den Brinck, geb. Gerritsen, Z. — H. Bosch, geb. van de Pavert, Z. — M. Leuchtenberg, geb. van Benthem, Z. — W. Thomassen, geb. Metsen, Z. — J. van Manen, geb. Cornelissen, Z. — P. van Koppenhagen, geb. Teeuwes, D. — M. van Eimeren, geb. van Groningen, Z. — H. Adriaans, geb. Martens, Z. — J. Mulder, geb. Elfers, D. — H. F. Verkerk Pistorius, geb. Bicker, D. — G. Snelders, geb. Steenbergen, Z.

Overleden: R. Limpers, echtgenoot van G. van Ysendoorn, 50 j. 4 m. — G. Kamphuis, 8 j. 1 m. — Doodgeb. D. van G. J. van Bree en M. Warings. — A. Boekhorst, 56 j. 8 m. — W. Weiman, 81 j. — F. van Manen, 3 d. — K. Klaasen, 1 m.

TE NIJMEGEN:

Gehuwd: M. Koopman met H. Hijmen.

Bevallen: J. Vinck, geb. Wieser, Z. — S. M. van 't Hull, geb. Mulder, Z. — P. Beer, geb. van den Bergh, Z. — M. van den Broek, geb. Croonen, D. — M. C. F. Macksij, geb. van Lijnden, D. — S. Broekeman, geb. Gruntjes, D. — M. E. A. Vos, geb. Koedijk, D. — . Tennissen, geb. Hellegers, D. — J. Reeselaar, geb. van Keeken, D. — E. Neger, geb. Bronkhorst, Z. — M. Schenk geb. de Vrij, D. — S. van der Burg, geb. Meijer, Z. — E. Tijssen, geb. Polders, Z.

Overleden: A. Verberck, 55 j. — J. Okkers, 57 j. — E. Kropman, 8 j. — W. Neijn, 62 j. — J. van den Ham, 56 j. — A. G. Schaep, 64 j. — J. van IJerse, 68 j. — T. W. de Jong, 20 j. — L. J. Kersten, 40 j. — M. Tönen, 65 j.

TE ZUTPHEN:

Gehuwd: J. Peppelenbosch met A. Teun.

Bevallen: M. Klaasen, geb. Muijderman, Z. — M. Zevenboom, geb. Viski, Z. — D. Brinkmann, geb. Heusinkveld, D. — G. A. Wisseborn, geb. Alders, D. — B. H. Heebink, geb. Jennechen, Z. — H. J. van der Linden, geb. Wolters, Z. — T. ten Elze, geb. Donk, D. — H. Wassink, geb. Doornink, Z. — M. E. Hons, geb. Geelag, Z. — H. Bongertman, geb. Elissen, Z. — H. Visser, geb. Makkink, D.

Overleden: Doodgeb. Z. van P. Groeneveld en B. H. Hulshof. — J. Nijland, 53 j. — M. Koenders, 22 j. — R. Wegelhorst, weduwe van J. van Veen, 60 j. — L. G. Maij, 12 j. — G. H. J. Teerink, 3 m. — W. Willemsen, 53 j.

TE TIEL:

Gehuwd: Geene.

Bevallen: A. de Weijer, geb. van Riemsdijk, D. — M. Saal, geb. Meijer, D. — J. de Poorter, geb. van Haren, D.

Overleden: M. van den Berg, huisvrouw van J. H. van Keetsveld, 75 j.

Advertentiën.

Op den 18den November 1841 is, nabij ARNHEM, bevallen van eene DOCHTER, *H. F. VERKERK PISTORIUS*, Geb. *BICKER*.

Nog altijd het verlies van den *jongsten onzer Tweelingen* betreurende, ons, voor twee maanden, door den dood ontnomen, werd ons onderhart heden op nieuw getroffen door het overlijden van ons tweede Dochtertje *ADRIANA MARIA*, in den jeugdigen ouderdom van zeven en een half jaar.

ARNHEM,
den 18den November
1841.

J. G. MEIJER,
A. MEIJER,
Geb. *KEER*.

Eenige kennisgeving.

Te Huur, met Februarij of Mei,

Voor eene kleine Huishouding, een NIEUW HUIS, met *zes* BENEDEN- en BOVENKAMERS, geplafoneerd en behangen, KEUKEN met WELWATERS-POMP, KELDER, enz.; — staande buiten de Sabelspoort, aan den Palmboom, te *Arnhem*, en te bevragen bij den Eigenaar, aldaar. — *Brieven franco.*

L'EXPOSITION EXTRAORDINAIRE

DE

PIÈCES INDUSTRIEUSES

de Londres.

Monsieur BERTOLOTTO *à l'honneur de prévenir le Public, qu'il a l'intention d'exposer son petit spectacle dans cette ville pendant quatre jours de cette semaine. — Les programmes, où sera indiqué l'endroit de l'exposition, seront incontinent distribués à domicile.*

Schouwburg te Arnhem.

Met permissie van het Edel Achtbaar Bestuur dezer Stad.

De Nederduitsche Tooneellisten, onder de Directie van *J. W. VAN VELZEN*, zullen de eer hebben om te vertoonen, op Woensdag, den 24sten November 1841:

No. 2. van het abonnement,

DE DOOD VAN ROLLA,

OF

De Spanjaarden in Peru,

Beroemd Tooneelspel in 5 Bedrijven, naar het Hoogduitsch van A. VON KOTSEBUE; versierd met al deszelfs théatralen tsestel.

Het Spectakel zal besloten worden door:

EEN PAS DE SCHAWL,

Uitgevoerd door zes Personen.

NB. NB. NB. Tot narigt van zijne geëerde Abonnenten berigt de ondergeteekend, dat voortaan zijne representatiën *niet meer* op *Woensdag*, maar, na deze, op *Zaturdag* moeten plaats hebben, ten gevolge daartoe gegeven last.

J. W. VAN VELZEN.

STOOMJAGT STAD GORINCHEM,

VARENDE TUSSCHEN

Gorinchem en Middelburg,

EN OP ALLE DAAR TUSSCHEN GELEGENE PLAATSEN.

Dagen en uren van vertrek, gedurende de maanden NOVEMBER EN DECEMBER.

OVER DE MAAND

November.

VAN GORINCHEM.

Maandag	den 22	's morgens	ten	8	ure.
Woensdag	» 24	»	»	6	»
Maandag	» 29	»	»	6	»

VAN MIDDELBURG.

Dingsdag	den 23	's morgens	ten	6	»
Zaturdag	» 27	»	»	9	»
Dingsdag	» 30	»	»	6	»

December.

VAN GORINCHEM.

Donderdag	den 2	's morgens	ten	7	ure.
Maandag	» 6	»	»	8	»
Donderdag	» 9	»	»	6	»
Maandag	» 13	»	»	6	»
Donderdag	» 16	»	»	7	»
Maandag	» 20	»	»	8	»
Donderdag	» 23	»	»	8	»
Maandag	» 27	»	»	6	»
Donderdag	» 30	»	»	6	»

VAN MIDDELBURG.

Zaturdag	den 4	's morgens	ten	7	ure.
Dingsdag	» 7	»	»	7	»
Zaturdag	» 11	»	»	9	»
Dingsdag	» 14	»	»	5	»
Zaturdag	» 18	»	»	7	»
Dingsdag	» 21	»	»	6	»
Zaturdag	» 25	»	»	8	»
Dingsdag	» 28	»	»	10	»

*** De Boekhandelaar *THIEME*, te *Nijmegen*, heeft op 1°. November alom verkrijgbaar gesteld:

CHRISTOPHILUS.

GODSDIENSTIG JAARBOEKJE VOOR 1842.

Proza en Poëzij,

BIJEENGEBRAGT DOOR ONDERSCHEIDENE

GODSDIENSTVRIENDEN

MET DRIE STAALPLATEN,

NAAR OORSPRONKELIJKE TEEKENINGEN

BEWERKT DOOR DE HEEREN

W. KAIJZER, J. P. LANGE EN A. L. ZEELANDER.

19 vellen druks, op velin Schrijfpapier, in lederen prachtband à *f* 3.60.

*** Bij *R. J. SCHIERBEEK JR*, te [illegible] is uitgekomen:

I. *F. STOLLE, de nieuwe Caesar.* Een geschied[illegible]kundige Roman uit de jaren 1804 — 1806, 2 deelen, met Vignetten à *f* 6 — 80.

II. CHRISTELIJKE BLADEN *tot bevordering van het Godsrijk*, uitgegeven door Ds. *M. A. AMSHOFF*, Jaargang 1842. à 40 Cents.

III. WOORDEN UIT DEN BIJBEL, [illegible] door Ds. *M. A. AMSHOFF*, voor elk[illegible] van het jaar 1842, met een' afzonderlijken [illegible] enz., Kl. 64mo, ingenaaid à 20 Cents, in C[illegible] Koker à 45 Cents.

IV. PREDIKT HET EVANGELIE A[illegible] CREATUREN. Iets omtrent het Zendeling[illegible] à 05 Cents.

V. HET ARMWEZEN *of de Groote Vr[illegible] Onzen Tijd*, à 10 Cents.

VI. *K. M. KIRCHNER, Stichting en Tr[illegible]* Godsdienstig Leesboek, vertaald door Ds. *J. F[illegible] DEL*, à *f* 2 — 90.

VII. *W. C. ELLIS, Verhandeling over het [illegible] de Verschijnselen, de Oorzaken en de B[illegible] der* KRANKZINNIGHEID, enz., vertaald [illegible] *B. B. DE BOER*, à *f* 3 — 50.

VIII. ISCHORA, DECEBAL, HET SUTT[illegible] Drie Verhalen van *J. A. SCHÜTT* en *N.* [illegible] *JOSIKA*, à *f* 2 — 25.

*** Bij *J. C. VAN KESTEREN*, Boekha[illegible] te *Amsterdam*, is op heden van de pers gekomen:

GUSTAAF DE DERDE EN ZIJN HO[illegible]

Een geschiedkundige roman, uit de [illegible] helft der 18de eeuw.

Naar het Zweedsch van K. GRAVE [illegible] KÜHLBERG,

DOOR

STEENBERGEN VAN GOOR.

Twee deelen kompleet, met vignet. Prijs *f* 5[illegible]

Dezelfde Uitgever debiteert met succes:

I. DE VRIJE STEENHOUWERS. *Een Rom[illegible] Vrijmetselaars en geene Vrijmetselaars.* net. *f* 2.40.

II. *A. J. VAN LOON, Tooneelen uit het St[illegible]* 3 deelen, met vignetten. *f* 8.25.

III. *Tafereelen uit het Fransche Hofleven*, ged[illegible] jaren 1559 - 1821. Met vignet. *f* 2.40.

IV. *J. VAN WANING BOLT. Rom[illegible] Tafereelen.* Met portert. *f* 3.30.

V. *G. P. R. JAMES, Esq.* De PARTI[illegible] GER. *Een Verhaal uit de Godsdienst-oo[illegible] Frankrijk.* Met vignet. *f* 3.

IV. *G. L. H. MISPELBLOM, van de* LUIK in 1830. *Historisch Romantisch Ta[illegible] de dagen der Belgische omwenteling.* Twee [illegible] met vignet *f* 5.50.

VII. *Nieuwe Keur van Nuttige en Aangename [illegible] lingen.* Jaargang voor 1841. Met vignet [illegible]

VIII. *W. VAN DEN HEUVEL*, NEERL[illegible] ROEM. *Historisch-Romantische Episoden [illegible] Tachtigjarigen Oorlog.* Met vignet. *f* 3.2[illegible]

Bovenstaande Werken zijn aan Leesgez[illegible] pen en alle Beminnaren van Romant[illegible] Lectuur ruimschoots aan te bevelen.

Waterhoogte te Arnhem

Den 20 Nov. 2 El 6 Palm 0 Duim; gew. 0 Duim; ge[illegible]

Prijs-Courant der Effecten

VRIJDAG, 19 NOVEMBER.			Laagste koers.	Hoogste koers.
NEDERL., Werk. Schuld a	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$50\frac{7}{16}$	51
Dito Dito . .	» 5	»	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{5}{8}$
Uitgestelde Schuld . .	»	»		
Kansbiljetten	*f*		$25\frac{1}{16}$	$25\frac{1}{8}$
Amortisatie-Syndicaat.	à $4\frac{1}{2}$	pCt.	$90\frac{3}{4}$	$90\frac{7}{8}$
Dito Dito .	» $3\frac{1}{2}$	»		
Handelmaatschappij .	» $4\frac{1}{2}$	»	155	$155\frac{3}{4}$
Nieuwe Dito . . .	» $4\frac{1}{2}$	»		
Dito Dito 1837 .	» $4\frac{1}{2}$	»		
Oostindische Leening	» 5	»	$97\frac{5}{16}$	$97\frac{3}{8}$
Spoorweg Haarlem . .	»			
Aand. Rijn-Spoorweg .	» $4\frac{1}{2}$	»	92	
FRANKR. Inschrijv. G. B.	» 3	»		
SPANJE. Leening *Ardoins*	» 5	»	$20\frac{1}{8}$	$20\frac{3}{16}$
Dito onbep. stukk. .	» 5	»	$17\frac{1}{2}$	$17\frac{3}{4}$
Passive	»			
Deferred	»			
Fransche Uitgestelde	»			
PORTUGAL. Oblig. te Lond.	» 3	»		
RUSL. *H. & C.* 1798, 1816.	» 5	»	105	$105\frac{1}{8}$
Dito 1828, 1829 . .	» 5	»	105	$105\frac{1}{8}$
Dito 1831, 1833 . . .	» 5	»		
Oblig. bij *Hope* . . .	» 4	»	$86\frac{7}{8}$	
Oblig. te Londen . . .	» 5	»		
Dito te Hamburg. . .	» 5	»		
Inschrijving in Assign.	» 6	»	$67\frac{1}{2}$	
Certific. van dito. . .	» 6	»	$68\frac{1}{2}$	
POLEN. Aandeel. à fl 300	» *f*			
Dito à fl 500	» »		$143\frac{1}{4}$	
OOSTENR. Aand. à fl. 100	» *f*			
Dito à fl 250	» »			
Metalliek	» 5	»	$105\frac{1}{8}$	
Dito	» $2\frac{1}{2}$	»		
BRAZILIE. Dito dito	» 5	»	65	

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Bo[illegible]